

Projektets verksamhet

- Minskning av ängs- och naturbetesmarker + invasiva arter
- Vi nyttjar Sveriges hundratusentals kilometer av vägkant
 - Tillflyktsorter (ersätter inte stora naturområden)
 - Korridorer
- Vi ger er anpassade skötselråd.
- Vi synliggör alla pågående initiativ vår webbsida.
 - Kartlägger blomrika vägkanter

Målsättningen!

Ställa om minst 1000 km vägkant till en skötsel som stärker den biologiska mångfalden.

- Kommunala och enskilda vägar
- Cykelbanor, gångstigar, ängar

Skapa samverkan mellan ideella föreningar och kommun och vägföreningar

- Naturvårdsanslag minskas kraftigt!

Potential av olika vägkanter

Positiva förutsättningar - Näringsfattig

Blommande växter / olika arter

Ovanliga, hotade arter

Värdefulla landskapselement (slätterängar)

Lång och bred vägkant

Blottad sand/jord

Kalkrik mark

Negativa förutsättningar - Näringsrik

Många näringsgynnande växter

- Frodig och högvuxen vegetation

- Brännässlor, hundkäx, bredbladig gräs

osv

Många invasiva arter

Lantbruk, gödsel

Mycket trafik - hastigheter över 70

**Mindre insatser i form av
naturvård & skydd**

**Kräver stora insatser i form av
restaurering**

Poten

Positiva föru

Blommande vä

Ovanliga, hota

Värdefulla lan

Lång och bred

Blottad sand/jo

Kalkrik mark

Mindre insat
naturvård & skydd

Sättningar - Näringsrik

ynnande växter

gvuxen vegetation

mundkäs, bredbladig gräs

arter

astigheter över 70

insatser i form av
restaurering

Potential av olika vägkanter

Positiva förutsättningar - Näringsfattig

Blommande växter / olika arter

Ovanliga, hotade arter

Värdefulla landskapselement (slätterängar)

Lång och bred vägkant

Blottad sand/jord

Kalkrik mark

**Mindre insatser i form av
naturvård & skydd**

Negativa förutsättningar - Näringsrik

Många näringsgynnande växter

- Frodig och högvuxen vegetation

- Brännässlor, hundkäx, bredbladig gräs

osv

Många invasiva arter

Lantbruk, gödsel

Mycket trafik - hastigheter över 70

**Kräver stora insatser i form av
restaurering**

Potent

Positiva förutsä

Blommande växter

Ovanliga, hotade

Värdefulla landsk

Lång och bred vä

Blottad sand/jord

Kalkrik mark

utsättningar - Näringsrik

sgynnande växter

högvuxen vegetation

r, hundkäx, bredbladig gräs

ra arter

sel

- hastigheter över 70

Mindre insatser i form av
naturvård & skydd

Kräver stora insatser i form av
restaurering

Inventering

- Varje år / Vartannat år
- Startpaket

Inventering av sträcka:

Datum:

Inventering genomförd på sida av vägtant: Vänster Höger Båda

Växtart	Frekvens/ (12,5)	Växtart	Frekvens/ (12,5)
1.		16.	
2.		17.	
3.		18.	
4.		19.	
5.		20.	
6.		21.	
7.		22.	
8.		23.	
9.		24.	
10.		25.	
11.		26.	
12.		27.	
13.		28.	
14.		29.	
15.		30.	

Beskrivning av sträcka:

Markegenskaper: Hög blomrikedom Hög artantal Blöttad mark Kalk
 Torr Näringsrikt Näringsfattigt Grusigt
 Sandigt Fuktigt

Annat markegenskap

Negativ påverkan: Gödslingseffekt Grässval Sly/vedväxter

Annat negativ markpåverkan

Ångränsande mark: Åker Vall Äng Tallskog Lövskog
 Blandskog Beteområde Reservat Bebyggelse

Annat typ av mark

Noterade insekter:

Noterade invasiva arter:

Invasiva arter rensades bort Invasiva arter rapporterade till invasivaarter.nu

Sträcka registrerad på projektets webbplats

© 2011 Naturskyddsföreningen. Allt rättigheter förbehållna. För mer information kontakta oss på info@naturskyddsföreningen.se

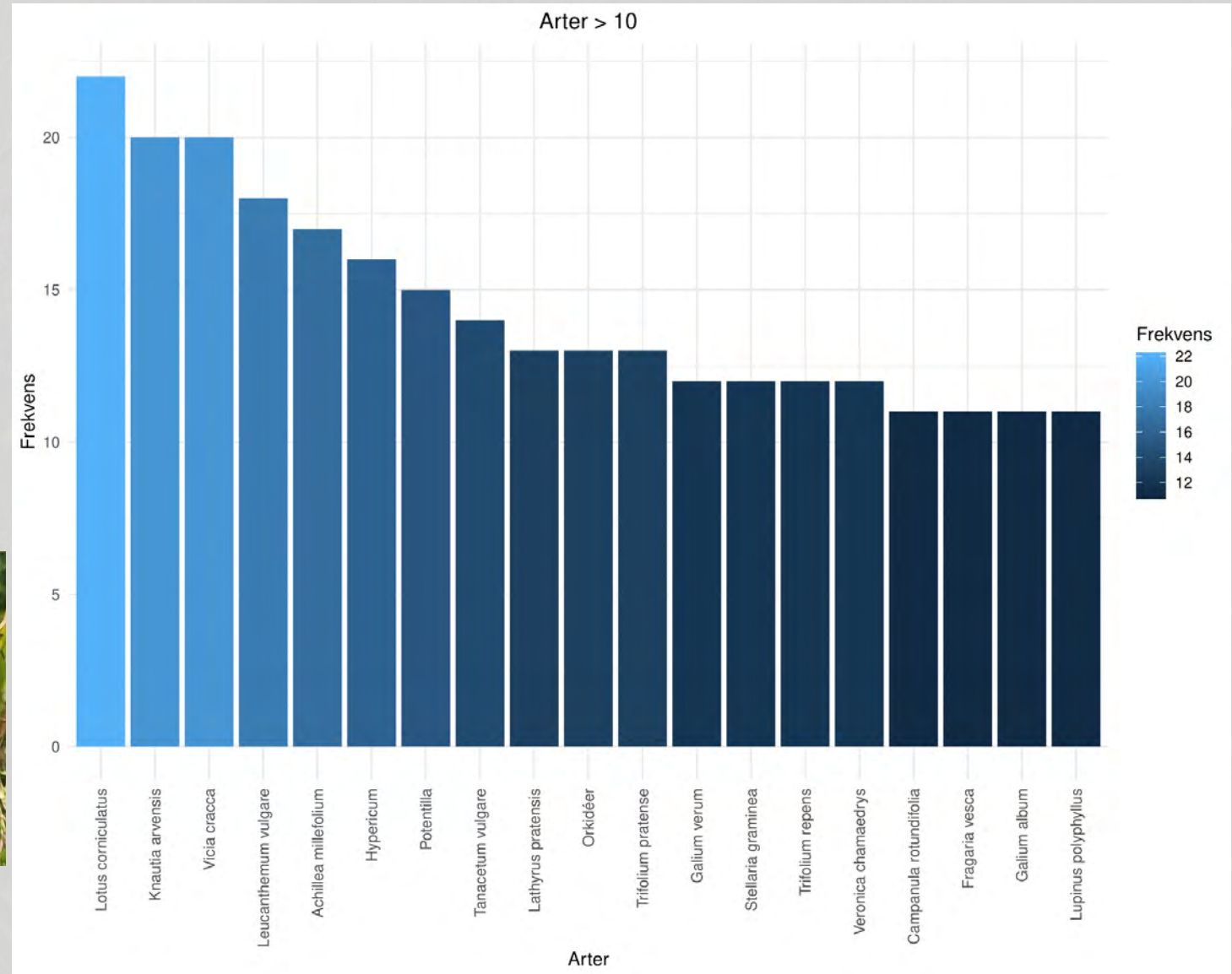

Växtarter

- 254 olika arter (70 vägkanter)

- Käringtand
- Åkervädd
- Kråkvicker

Naturskyddsföreningen

Skötselplan

- **Uppsamlingen**
 - Utmagra marken
- **Ta bort invasiva arter**

Näringsrik

Thick topsoil
– coarse grasses dominate
– high fertility
– few gaps for germination

Näringsfattig

Thin topsoil / no topsoil
– fine grasses & herbs
– low fertility
– plenty gaps for germination

Fröinsamling

- Skapa ytor på nytt eller restaurera områden utan artrikedom
- Lokala fröinsamlingar
 - Var med och delta vid Naturskyddsföreningens initiativ **Fröets dag** (augusti/september)

Dagens två alternativ

- **Stora, industriella hortikulturfirmer**
 - Oftast ogenomtänkt arturval
 - Icke spårbara provenienser och oftast inte svenskt material
 - Risk för introduktion av invasiva arter och främmande genotyper

- **Småskaliga familjeföretag**
 - Inget regelverk för insamling av fröer eller uppodling av växter och därmed risk för minskad genetisk mångfald
 - Olika provenienser skickas kors och tvärs
 - Svårt att skala upp och leverera den mängd som efterfrågas

Naturskyddsföreningen

En generell risk: störning av arter och naturliga processer

- Naturlig fröproduktion och -spridning är komplexa och artspecifika processer
 - Begränsat geografisk
- Nu pågår ett experiment i stor skala där uppodlade arter och gener sprids långt ut i naturen, frikopplat från naturliga processer
 - Ingen geografisk begränsning!

”Utsådda blommor räddar inte insekterna”

SVENSKA DAGBLADET

Om vi vill rädda hotade insektsarter är det miljöer med traditionella ängsväxter som vi behöver mer av, inte fröblandningar av oklart ursprung från handeln. Det skriver flera debattörer.

Torbjörn Tyler

docent i ekologi, intendent vid Biologiska museet, Lunds universitet

Stefan Andersson

professor i botanik, Lunds universitet

Mora Aronsson

ordförande Svenska botaniska föreningen

Sara Cousins

docent i växtekologi, professor i naturgeografi, Stockholms universitet

Tina D’Hertefeldt

forskare invasiva arter, Lunds universitet

Lina Herbertsson

pollinationsforskare, Lunds universitet

Maj Rundlöf

pollinations- och biodiversitetsforskare, Lunds universitet

Linda Strand

ordförande Sveriges entomologiska förening

Bengt Stridh

ordförande Botaniska föreningen i Västmanlands län

Sebastian Sundberg

miljöanalysspecialist, SLU Artdatabanken

Mikael Svensson

naturvårdsbiolog, SLU Artdatabanken

Åke Svensson

ordförande Lunds botaniska förening

Mikael Sörensson

ordförande Entomologiska sällskapet i Lund

Natursk

En ger och na

- Naturlig fr och artspe
 - Begrä
- Nu pågår e arter och g från natur
 - Ingen

arter

plexa

dlade pplat

”Utsådda blommor räddar inte insekterna”

SVENSKA DAGBLADET

Om vi vill rädda hotade insektsarter är det miljöer med traditionella ängsväxter som vi behöver mer av, inte fröblandningar av oklart ursprung från handeln. Det skriver flera debattörer.

- Torbjörn Tyler**
docent i ekologi, intendent vid Biologiska museet, Lunds universitet
- Stefan Andersson**
professor i botanik, Lunds universitet
- Mora Aronsson**
ordförande Svenska botaniska föreningen
- Sara Cousins**
docent i växtekologi, professor i naturgeografi, Stockholms universitet
- Tina D’Hertefeldt**
forskare invasiva arter, Lunds universitet
- Lina Herbertsson**
pollinationsforskare, Lunds universitet
- Maj Rundlöf**
pollinations- och biodiversitetsforskare, Lunds universitet
- Linda Strand**
ordförande Sveriges entomologiska förening
- Bengt Stridh**
ordförande Botaniska föreningen i Västmanlands län
- Sebastian Sundberg**
miljöanalysspecialist, SLU Artdatabanken
- Mikael Svensson**
naturvårdsbiolog, SLU Artdatabanken
- Åke Svensson**
ordförande Lunds botaniska förening
- Mikael Sörensson**
ordförande Entomologiska sällskapet i Lund

Vill du vara med?

- **Som privatperson eller väghållare**
 - Startpaket
 - Vägledning
 - Inventeringsblankett med tillhörande artlista, informationshäfte och florahäfte
 - En uppsättning skyltar i A4 format
- **Som forskare eller organisation**
 - Samverkan
 - Data om växter

Take home message

- Vägkanter kan vara viktiga livsmiljöer och korridorer för pollinatörer och vilda växter
- En anpassad skötselplan kan gynna den biologiska mångfalden
 - Uppsamlingen och bekämpning av invasiva arter
- Vi behöver lokala fröbanker när vi vill restaurera/anlägga blomrika vägkanter och ängar

Tack till

För möjligheten att genomföra detta projekt.

Följ projektet och alla andra initiativ i Sociala medier via
#Postkodeffekten

Frågor?

Lydwijn Wagenaar

Projektkoordinator Världens längsta blomsteräng

M +46 736 140 558

lydwijn.wagenaar@naturskyddsforeningen.se